יום ד', י"ח בתמוז תשס"ד (07 ביולי)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

[המשך המאמר על הגיטאות בווינציה וברומא, משלשום]

על חיי היהודים ברומא לאחר ההוצאה לפועל של "חוק ליהודים" ע"י האפיפיור פיוס ה- 6 בשנת 1775: "מתוך לעג לרגשות האדם הקדושים ביותר, היו **אוסרים** על היהודים לקבור את מתיהם במנהגי כבוד, בקריאת מזמורי תהלים ובנרות דולקים, להקים מצבות על קברי מתיהם, ולחרות דברים עליהם. בתי-כנסת חדשים ברומא אין לבנות, וגם לתקן את הישנים אסור. בימי חגי הנוצרים יכולים בני הגיטו לעשות מלאכה בבתיהם רק בדלתיים סגורות [שמא נשכח, הגיטו היה מעבר לנהר הטיבר ברומא, נפרד לחלוטין מהעיר עצמה.] הרב אינו רשאי ללבוש בגדים מיוחדים לכהן-הדת, אלא עליו ללבוש בגדי אדם פרטי. הרבנים חייבים להשתדל שמספר מסויים של יהודים יימצא בשעת דרשותיהם של המסיונרים הקאתולים." [דברי ימי עם עולם]

כך היו חיי היהודים בגיטו רומי, ולא קשה להניח שבמידה זו או אחרת, היהודים "נהנו" מיחס דומה בגיטאות אחרות בארצות אירופה.

"**וכאשר יענו אותו** [את בני ישראל], **כן ירבה וכן יפרוץ ...**" [שמות א' 12]

וזאת, 14 שנה לפני המהפכה הצרפתית עם קריאתה ל-'liberté, égalité et fraternité (חירות, שוויון ואחוה) לכו-ו-ו-לם! כולל היהודים.

והנה, כשמונה שנים לאחר פרוץ המהפכה בימים אלה ממש [יום שלישי, ה- 14 ביולי 1789 = **כ' בתמוז**, מחרתיים!], **הוריד נפוליאון את חומת הגיטו של וינציה** שבאיטליה ביום י"ז בתמוז [אתמול] בשנת תקנ"ז (1797).

"...סוף-סוף בא הרגע שנשמע בו ברומי קול צעדי המהפכה מקרוב, תחת בת קולה שהגיעה שמה מרחוק. בשנת 1796 הציפו גייסות צרפת את איטליה. הגיבור הגאוני הצעיר **בונאפארט** הקורסיקאי עשה נפלאות: לפניו נפוצו כאבק צבאות האוסטריים בלומברדיה, כרעו ברך מושלי סארדיניה, טוסקאנה, וניציה וגינואה, גם כסא האפיפיור רגז מפניו. האפיפיור, פיוס הששי [כן, אותו הוא, בעל 'חוק היהודים' האכזרי!] ישב ברומי בלב חרד לאחריתו. ההתנגשות ברומי בין ההמון הקלריקאלי ובין הרפובליקאים הבוטחים בצרפת, היתה לאמתלה אחרונה לצרפת להתערב בענייני המדינה. הגנראל הצרפתי בירטיה בא אל העיר, מפלגת הרפובליקאים הרומיים הכריזה על מפלת כסא האפיפיור ועל השלטון העליון הנתון לעם [ב- 15 בפברואר 1798]." [דברי ימי עם עולם]

בין לבין, כאמור, גם היהודים מצאו את חירותם, זמנית לפחות. אך, כידוע, ההצלחות של אותו 'איש קורסיקאי', זוהרים ככל שהיו [בכל משמעות המילה], לא החזיקו מעמד ואחרי הקונגרס בווינה בשנת 1815, 'התהפכה הצלחת [המהפכנית] על פיה' וחזר הרבה ממה שהיה לקדמותו. כמו-כן, גם מצבנו - היהודים חזרו לגיטאות ולא השתחררו סופית עד 1866, שעה שוונציה הצטרפה לרפובליקה האיטלקית.

אך, לבל נעזוב את אחינו היהודים בשעת שמחתם: "בעצם היום ההוא [ב- 15 בפברואר 1798] הסירו היהודים מעל בגדיהם את חותם העבדות, את "הסימן הירוק", ושמחה גדולה שררה במעונותיהם. הדליקו נרות בחוצות הגיטו ולקול מנגנים נטעו את "עץ החרות" לפני

"כי לא יטוש ה' עמו, ונחלתו לא יעזוב." [תהלים צ"ד 14]
מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום רביעי

בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל

יום ד', י"ח בתמוז תשס"ד (07 ביולי)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

בית הכנסת." וכעבור זמן קצר, הבשורה הטובה מהכל: **מתן שוויון ליהודים**. אך, כפי שנרמז בפסוק הנ"ל, כאשר **לא מענים את היהודי**, ...?

"כי לא יטוש ה' עמו, ונחלתו לא יעזוב." [תהלים צ"ד 14]
מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **רביעי**

בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!